

Eumedion-symposium 2023 – welkomstwoord Lars Dijkstra

Hartelijk welkom op het jubileumsymposium ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van Eumedion en het 20-jarig bestaan van de Nederlandse corporate governance code. We vieren dat in de stijl van Eumedion. Dus met focus op de inhoud!

- een symposium met een prachtige line-up aan sprekers
- en een jubileumboek met twaalf bijdragen over corporate governance, duurzaamheid, verslaggeving en stewardship, geschreven door topwetenschappers en belangrijke stakeholders.

Op 13 maart 1998 sloegen 8 Nederlandse pensioenfondsen (ABP, PGGM en de pensioenfondsen van de Spoorwegen, KLM, KPN, Philips, Shell en Unilever) de handen ineen om via de Stichting Corporate Governance Onderzoek voor Pensioenfondsen op het terrein van corporate governance samen te werken. Zij gingen actief aan de AVA's van Nederlandse beursondernemingen deelnemen door daarin het woord te voeren en te stemmen. Men gaf gehoor aan de oproep van de eerste Corporate Governance Commissie, de Commissie Peters. Deze Commissie sprak in 1997 de hoop uit dat *“wanneer de institutionele beleggers daadwerkelijk aanwezig zijn in de AVA en daar van zich doen horen, dit zal leiden tot een aanmerkelijke kwaliteitsverbetering van de AVA. Naarmate de opkomst in de AVA meer representatief wordt voor degenen die het kapitaal van de vennootschap verschaffen, acht de commissie de noodzaak van en rechtvaardiging voor beschermingsconstructies in steeds mindere mate aanwezig”*.

25 jaar later bestaat de opvolger van de SCGOP, Eumedion dus, nog steeds. En hoe! Zoals professor Geert Raaijmakers het in onze jubileumbundel bondig samenvat: “Eumedion heeft zich ontwikkeld tot een zeer professionele marktpartij, bewonderd, gevreesd, maar in mijn beleving altijd gerespecteerd, een partij die midden in de maatschappelijke ontwikkeling staat, die een duidelijke en uitgesproken visie heeft en naar wie zeer goed geluisterd wordt, zowel in Den Haag, in Europa als “in het veld”.

Ik wil zelf met gepaste trots een aantal van onze mijlpalen benoemen:

- In 2006 hebben we ons opengesteld voor **alle** institutionele beleggers, dus ook verzekeraars en vermogensbeheerders vanuit het binnen- en buitenland. We hebben nu in totaal 54 ‘**goede bewakers**’, zoals de vertaling van het Griekse woord Eumedion luidt.
- In 2009 is de missie verbreed van corporate governance naar ook **duurzaamheid**
- Het doel van de Commissie Peters inzake de opkomst op de AVA is gerealiseerd. Nam destijds gemiddeld 30% van het kapitaal deel aan de besluitvorming op de Nederlandse AVA, nu ligt dit op ongeveer 80% en het stijgt nog ieder jaar!
- En daarmee is de **vicieuze cirkel** doorbroken; van telkens **lagere** AVA-opkomsten die leiden tot steeds **meer** beschermingsconstructies. We zien sinds 1998 een gestage **daling** van het aantal beschermingsconstructies.
- Wat helaas **niet** is gerealiseerd is een kwaliteitsverbetering van de dialoog op de gemiddelde AVA. Desalniettemin is er nog nooit zoveel overlegd als nu. De echte dialoog tussen institutionele aandeelhouders en ondernemingen is verschoven naar one-on-ones,

Capital Markets Days, stakeholdersdialogen en de pre-AVA-dialogen die Eumedion organiseert, mede aan de hand van onze jaarlijkse speerpuntenbrief.

- Dan zijn er de **alerts** die wij sinds 2009 uitsturen wanneer een controversieel AVA-voorstel is geagendeerd. Ze worden soms zeker gevreesd, maar ik denk ook gerespecteerd. Het is vele malen voorgekomen dat een alert leidde tot het verwerpen, aanpassen of helemaal intrekken van het voorstel.
- Eumedion heeft achter de schermen ook een belangrijke katalyserende rol gespeeld bij de oprichting van de International Sustainability Standards Board die dit jaar begonnen is met het uitvaardigen van wereldwijde standaarden voor het rapporteren van duurzaamheidsinformatie. Dit is mooi beschreven in de bijdrage van Mark Vaessen in onze bundel.
- Last but not least, hebben we altijd een pro-actieve rol gespeeld bij de drie herzieningen van de Corporate Governance Code de afgelopen 20 jaar. Zo zijn we er trots op dat onze Stewardshipcode nu grotendeels is overgenomen in de Nederlandse Corporate Governance Code. Dit moet een extra impuls geven aan meer betrokken aandeelhouderschap en lange termijn waardecreatie voor alle stakeholders.

Tenslotte maak ik graag van deze gelegenheid gebruik om onze directeur Rients Abma te feliciteren met de internationale erkenning voor zijn en ons werk via de uitreiking van de ICGN Lifetime Achievement Award in Canada eerder dit jaar! Zeer verdiend Rients!

Maar belangrijker dan terugblikken is **vooruitkijken**. In welke richting moeten de Code en Eumedion zich in de komende jaren bewegen?

Daarover gaat het vanmiddag **vooral** en daarover gaat ook het **jubiläumboek** dat we aan het eind van de middag presenteren. Ik denk dat het een zeer belangwekkend boek is geworden. Ik wil alle 18 auteurs daarvoor van harte bedanken. En het mooie is dat er ook een paar rode draden zijn te ontwaren:

- Ten eerste de trend naar de **vermaatschappelijking** van zowel ondernemingen als institutionele beleggers. En de vraag of we door deze **parallele** trend ook naar een nieuw paradigma gaan? Niet meer de **tegengestelde** belangen tussen beursondernemingen en aandeelhouders, maar die van **collectieve** belangen, van samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid om de grote maatschappelijke uitdagingen van dit moment aan te pakken.
- Ten tweede de **impact van de duurzaamheidsinformatie** die de ondernemingen de komende jaren gaan publiceren. Gaan zowel de ondernemingen als de beleggers die informatie ook daadwerkelijk gebruiken in hun strategische beslissingen? Gaat dit leiden tot **veel meer schaal en snelheid** die noodzakelijk is voor het realiseren van de transitie? Of wordt het een compliance- of marketingexercitie? Hierover hebben de auteurs nog verschillende opvattingen.

Veel van deze onderwerpen zullen waarschijnlijk ook de revue passeren in de paneldiscussie met de oud-voorzitters. Het geeft in ieder geval veel **'food for thought!'** Dat wordt waarschijnlijk nog meer als we de **sprekers** vanmiddag hebben gehoord. Ook zij zullen **ongetwijfeld** aanbevelingen voor ons hebben **voor de komende 25 jaar**.

Ik kijk daarom **zeer** uit naar vanmiddag en **ik hoop u ook!**